

TRI TH C B T B O NG C A M. L. KING

(Sáu nguyên t c c a b t b o ng)

TS. Nguyễn Chí Trung^(*)

Martin Luther King (1929 - 1968) là m t trong nh ng nhà lãnh o có nh h ng l n nh t trong l ch s nước M c ng nh t i phong trào b t b o ng c a th i i hi n nay. Trong cu n sách "M t b c t i t do" "Stride toward freedom" New York, Harper & Row. 1958 c a Martin Luther King ã nh c t i 6 nguyên t c c a tri th c b t b o ng:

Nguyên t c th nh t:

Con ng c a b t b o ng không ph i là con ng c a nh ng k hèn nhất mà là s ch ng i và n u nh có k nào s d ng ph ng pháp b t b o ng mà ch vì s hã i ho c vì không kh n ng th c hi n các hành vi b o ng thì ó không ph i là b t b o ng th t s , úng theo ngh a c a nó. "c m giác khó ch u và ph n n b ki m ch lâu dài ã b t u b c phát. N i s hã i và chán ch ng ng tr trong lòng ng i dân da en d n d n bi n m t và thay vào ó là s hình thành m t tinh th n m i – lòng d ng cảm và t tôn".

Con ng b t b o ng, nói cách khác theo quan i m c a King, ó là con ng c a nh ng k m nh m , ó không ph i là con ng c a s th ng, không hành ng. King vi t: " Tôi mu n các b n s n ng nhi t c v nh ng ng i i bi u tình và tu n hành Birmingham, ng ng m lòng d ng c m, s n sàng hy sinh c ng nh tinh th n k lu t áng thán ph c m c cho nh ng hành ng khiêu khích vô nhân tính nh t khi i x v i h ". Ph ng pháp ch ng i - b t b o ng, ó là ph ng pháp không s d ng các bi n pháp v l c, và m t khác, qua bi n pháp này, tìm cách thuy t ph c i ph ng và ch ra cho i ph ng th y nh ng sai l m c a h hay nói cách khác chính là: thay vì th hi n s tích c c v m t thân xác thì phát huy tính tích c c v m t tinh th n.

Nguyên t c th hai:

ó là không h th p, làm nh c i ph ng; " Có th tôi quá l c quan.. tôi vui m ng khi m t s ng i anh em da tr ng nh n th c u c ý ngh a c a cu c cách m ng xã h i này c ng nh không s dính líu. S l ng nh ng ng i anh em hi n gi v n còn ch a nhi u, song ã th hi n nhân ph m v i.. h ã t ng ph i ch u ng giam c m trong các nhà tù ch t ch i và b n th u, ch u ng s s nh c và tàn ác c a c nh sát

^(*) *Gi ng viên Khoa Dân v n và Công tác Xã h i, H c vi n Cán b Thành ph H Chí Minh*

iv i" nh ng k yêu m n b n da en".. M c ích con ng b t b o ng không ph i là tiêu di t i th mà là chi m c m tình, s th u hi u l n nhau; m c d u nh ng ng i theo ng l i b t b o ng th hi n s t y chay, b t h p tác nh ng i u ó không ph i là m c ích t thân c a ng l i này, m c ích ch y u là làm cho i ph ng v i t cách là bên hành ng không úng, c m th y x u h . Theo quan i m c a King, m c ích cu i cùng c a b t b o ng là t o ra m t xã h i công b ng, còn b o ng thì ch sinh ra nh ng bi k ch và s au kh .

Nguyên t c th ba:

Hành ng b t b o l c ây là ch ng l i s c ác ch không ch ng con ng i c th hay nói cách khác, theo ý King, c s c a s xung t ó là cu c u tranh v i b t công, chi n th ng s b t công. Ví d nh m c tiêu c a phong trào u tranh ch ng phân bi t ch ng t c là tiêu di t s b t công ch không ph i là tiêu di t nh ng ng i da tr ng – k t o ra s b t công ó.

Nguyên t c th t :

S n sàng ch p nh n au kh mà không ngh t i s tr thù, King vi t: "Không có gì v i h n h n so v i lòng quy t tâm s t á c a con ng i ch u au kh và hy sinh cho t do và lòng t tr ng". Gi ng nh t t ng c a Gan i: s au kh ch có giá tr h u hi u h n lu tr ng m t khi nó thay i i th , làm cho h ph i nghe theo ti ng nói c a l ph i. Ngay c nh ng lúc th ng xuyên b e d a, k c e d a th tiêu tính m ng, King c ng ã t ng nói: " n u nh lúc nào ó các b n th y tôi b gi t, tôi không mu n các b n s d ng v l c gi i quy t. Tôi mu n các b n ti p t c vi c ph n i v i tinh th n k lu t v i ni m kiêu hãnh mà các b n ã th hi n nh trước t i gi ".

Nguyên t c th n m:

Nh n m nh vi c lo i b m i hình th c b o l c v m t th xác c ng nh b o l c v m t tinh th n i v i i th ; t ch i vi c tiêu di t k thù v m t th xác c ng nh t ch i vi c c m thù h ; " Chúng ta không bao gi gi i quy t v n c a mình b ng hành ng b o l c. i v i b o l c, chúng ta c n tr l i b ng b t b o l c". N n t ng c a quan i m này là m t ki u tình yêu c bi t, nó không nh tình yêu nam n mà là tình yêu vô t , không giành cho b n thân mà giành cho ng i khác, ó là tình yêu i v i con ng i và vì chính h . Trong tim c a nh ng ng i u tranh vì nhân ph m con ng i không có ch c a s au kh và h n thù. c nh v y, tình yêu này òi h i b n thân con ng i ph i sáng su t và ngày càng hoàn thi n v m t o c.

Nguyên t c th sáu:

ng l i b t b o ng c xây d ng trên c s ni m tin r ng tr t t th gi i

xây dựng trên cơ sở công bằng, đó là tình trạng của nhân loại mà chúng ta đang sống mà mình đi theo con đường đó. Điều này giúp cho mình sẵn sàng chấp nhận khổ đau mà không nghĩ vì lợi ích cá nhân mà đổ lỗi vào thiên lý của cuộc tranh giành vì lợi ích xã hội công bằng." Sự thật là khi mình Nam (nhà M) sẵn sàng đi xuống mà khi nhìn thấy con người nghèo khổ của Chúa cùng người chung với nhau, họ sẵn sàng đi xuống trong cuộc tranh giành cho người nghèo khổ như nhà M "

Triết học bắt nguồn của LT. King là nét nhân văn, chứa đựng niềm tin và tình yêu thương con người, điều này cũng giúp ích thích tình cảm mà King dành cho dân tộc Việt Nam trong cuộc tranh giành lợi ích, tự do của mình. Mặc dù về hình thức, có một số sự kiện nhau trong các biện pháp thực hiện cuộc tranh giành do King đưa ra, nhưng về bản chất của nó thì xuất phát từ mục đích của chúng hoàn toàn khác nhau đó chính là Tình yêu thương con người.

Chúng ta luôn tin tưởng điều mà nhà King viết trở thành hiện thực: "Sự thật là ngày mà nhân dân không muốn chấp nhận sự bóc lột. Sự thật là ngày nhân dân không muốn chịu sự áp bức và bất công... sự thật là ngày nhân dân bắt đầu kêu gọi sự phản kháng và sự căm nhừ của công lý".